

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročina se pošilja opravnitvijo v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vratajo, neplačani listi se ne sprejemajo: Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Politični divjaki.

Kar sedaj nemški liberalci počenljajo, to stavi razupito njihovo „kulturno“ na laž. Zlasti v državnem zboru kažejo, da so pravi politični divjaki. Namesto da bi svoje povedali, koliko se naj za državo letos potroši, koliko dače računi, dolgov poplača ali naredi, napadajo ministre, psujejo na uradnike, zasramujejo Slovane in prav očitno, kakor s kakim parkeljnom žugajo — z Bismarkom. Ko jim je česki poslanec Fanderlik takšno škiljenje čez avstrijske mejaše v prusko Nemčijo zavrnol in jim izdajstvo očital, delali so kakor nekdaj Judje, ko jim je sv. Štefan resnico v obraz povedal. Začeli so kričati, tuliti in se togotiti, ušesa zatiskavati rekoč: „Vas nečemo poslušati.“

Nemci radi hrvatskim Starčevičnjancem očitajo politično surovost, ker ti časih tako dolgo nasprotnega govornika motijo, da ne more dalje govoriti. Toda nemški liberalci niso z las boljši v tej reči. Kajti sami so tako divjali, da je Fanderlik res moral omolkniti pred takimi političnimi divjaki.

Zakaj pa toliko divjajo? Ker vidijo, da so 6 let zastonj razsajali, zgubljeno večino v državnem zboru zopet pridobiti in prejšnje svoje ministerske stole zopet zasesti. Minister Dunajevski jim je povedal, da je Avstrijo mogoče tudi brez nemških liberalcev uspešno vladati in da pri tem še dalje ostane. Jednak je govoril tudi minister Taaffe in novine so kmalu potem poročale, da je cesar ministra Dunajevskega pohvalil. Bližnje volitve za državni zbor vodili bodo torej zelo gotovo sedanji ministri in to je najhujši strup nemškim liberalcem. In zato obupno divjajo in grizejo okolo sebe, da vsaj nekoliko nasprotnikov zgrizejo, dokler se jim zobovje popolnem ne skrha, česar od prihodnjih volitev pričakujemo. Pripravljam se torej dobro, dragi Slovenci, na ta velevažni, odločilni boj.

Desterniški.

Kako se nam štajerskim Slovencem godi!

(Govor poslance B. Raiča v državnem zboru, dne 28. februar 1885.)

I. Visoka zbornica! Prestolni govor 8. oktobra 1879 nam je obljudil, da hoče vlada za gmotne in duševne koristi vseh narodnosti po Avstriji enako skrbeti; dalje, da bo Avstria zavetje, kjer bo vsak narod svoje pravice dobil in pravo prostost vžival. Nj. ekscelencia, g. minister-predsednik, rekel je na 15. februarja 1882 v 149. seji: „Avstria je Avstria; ona je točka, kjer se vse narodnosti, ki živijo pod avstrijskim žezлом, zbirajo na podiagi enakopravnosti, kjer tudi vživajo svoje pravice.“

Temeljna postava od 21. decembra 1867, ki govorji o splošnjih pravicah državljanov po deželah in kraljestvih zastopanih v državnem zboru, pravi v členu XIX tako-le: „Vsi narodi v državi so enakopravni in vsaka narodnost ima nedotakljivo pravo na varstvo in gojitev svoje narodnosti in jezika. Enakopravnost vseh po deželah običajnih jezikov priznava država v šoli, v uradu in v javnem življenju. Po deželah, kjer stanujete po dve narodnosti, naj se učilnice tako uravnajo, da si brez sile vsaka narodnost lahko znanje drugega deželnega jezika pridobi in potrebne pripomočke doseže za izgojo maternega jezika.“

Potrjena postava je toraj porok za polno ravnopravnost vseh narodov, živečih po deželah in kraljestvih v državnem zboru zastopanih, v uradu in v javnem življenju.

Brez dvombe se k tem narodnostim pribavijo tudi Slovenci živeči na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem, če tudi na več deželal razdeljeni, vendar med seboj v dotiki! žal, da jih tako redko doleti kak blagodejen žarek dobrot v ustavi jih zagotovljenih!

V povidark ravnokar rečenega služi naj vam sledeče: § 39 postave od 8. februarja 1869, veljavne za Stajersko pravi: „Jeden deželnih šolskih nadzornikov mora slovenštine

popolnoma zmožen biti!“ In vendar se na ta paragraf živa duša ne ozira. Sedanja vlada imenovala je za Štajersko deželne šolske sovjetnike, katerih niti jeden ni slovenščine zmožen. (Čujte! na desni) če tudi živi na Štajerskem poleg 785.000 Nemcev 467.000 Slovencev, če tudi Slovenci 10.000 in Nemci pa le 12.500 vojakov dajo.

Za okrajne šolske nadzornike imenovali ste nam z malo izjemo možé, ki se vrlo malo brigajo za blagor narodne šole, pač pak jim je vedno pri srci, kako bi slovenske otroke ponemčiti mogli. Pri tem ponemčevanji jih pa okrajni glavarji sami najkrepkeje podpirajo in to tako po Štajerskem, kakor tudi po Koroškem vseskozi.

Ravnateljska in profesorska mesta oddajajo se redno tujcem kar po tihem, brez razpisa, tako v Mariboru kakor tudi v Ptuju (kjer se sicer nahaja neka šola, ravnateljstvo njeno je pa kljubu temu na Dunaji). Prav nič boljše ni v Trstu, Gorici in Paznu, kamor ste nedavno poklicali vodjo iz Sternberga. Domače profesorje si prizadevate odpraviti iz dežel, njihova mesta pa s tujci nadomestiti, tako v Mariboru, Celji in Ptujji kakor drugod. Dr. Vošnjak je leta 1881 v budgetni debati omenjal naslednjih dveh slučajev. V Mariboru je bila razpisana služba suplenta. Šest se jih je za njo oglasilo, ki so bili vsi slovenščine zmožni, dobil jo je pa nek žid (čujte! čujte! na desni), če tudi v Mariboru sami katoliki študirajo. V Trstu je bila razpisana profesorska služba, za ktero je 43 suplentov prosilo; med temi je bilo 7 takih, ki so dokazali zmožnost v obeh deželnih jezikih in so bili že po 6 do 7 let suplentje. Službo je dobil najmlajši kompetent, ki je še le eno leto supliral, za to pa je bil domači učitelj pri baronu Depretisu. (Čujte! na desni). Tako se godi pod sedanjim naučnim ministrom. (Čujte! na desni). Domače sinove pošljate nam večinoma na Hrvaško ali pa še bolj dolgi na jug k našim bratom; posamični med temi morajo biti po več let za suplente, zgodilo se je pa že tudi, da so izprašani učitelji morali brez službe grenke čase preziveti. Že nastavljene profesorje podili ste nam iz enega kota države v drugega, in za to, ker so imeli zadosti poguma, da so se javno za Slovence pripoznali in so za svojo narodnost delali. Če bi si visoka vlada prizadevala, da nam tujcev tedaj pošije, kendar bi se ti že dobro slovenščine naučili, bi mi veliko manj proti temu ugovarjali. Kot davkoplacovalci, ki komaj še dihamo, in kot avstrijski državljanji moramo jako slovesno takim krivičnostim cesarske kraljeve vlade ugovarjati.

V najnovejšem času izmislili ste si še celo neko pripravnico za bodoče gimnazialce, le da se slovenski učenec za eno leto zakasni.

Če bi bil naučni minister vpeljal tudi po Štajerskih srednjih šolah paralelke, kakor so bile sklenjene v državnem zboru, bi to leto za slovenske učence ne bilo zgubljeno.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Kako kravi in teletu prvi čas po porodu in mej sesanjem streči do odstavljenja.

Krava in tele, zlasti prva, sta prvi čas po telitvi marsikaterim boleznim izpostavljeni; kajti pri kravi velja sedaj, da si zopet opomore, ker je več ali menje vselej oslabljena. Do poroda so razni soki in redilne snovi stekale se k porodnim organom, da je ondi zaprti mladič mogel živeti in rasti. Sedaj po porodu pa to naenkrat preneha. Redilne snovi ne dohajajo več k maternici, ampak so naenkrat napotene k vimenu, da ondi mleko narejajo, katero je sedaj mladiču potrebno, dokler toliko ne vzraste, da je sposoben za drugo in sicer za trdo krmo. Vrhu tega so breje kravi porodni organi se močno razširili in zlasti pri telitvi se raztegnili. Po porodu se zopet skrčijo, da zadobijo svojo prejšnjo naturno lego in podobo nazaj. Jednako vršijo se pri porojenem teletu marsikatere premembe: iz maternega telesa prinese na svet v črevih razne tvarine, katerih se mora hitrej ko mogoče iznebiti, da zdravo raste naprej. Takšne tvarine so: žolč, zleza, črevji soki, telečja smola imenovani. Teh tvarin se mora tele očistiti. Dalje mora teletu popek, skoz kateri je poprej kri od matere na tele prehajala in tudi hcanje telečje v hevnik odtekalo, se zapreti in zaceliti. Ni čudo tedaj, ako se kmalu po porodu prikažejo marsikatere bolezni, zlasti, če so se uže poprej pozročile, ko je krava še breja hodila. Zato je treba tukaj posebno paziti, da se takšnim boleznim za časa v okom prihaja in dela na to, da se kravi nareja mnogo in dobrega mleka in tako mladič vrašča v krepko in zdravo plemensko žival.

Najbolji pomoček tukaj pa je prava postrežba kravi hitro po telitvi. Prvih deset do štirinajst dnij po telitvi naj krava kolikor najbolj mogoče pri malem živi. Star pregovor pravi: plemenska žival bodi štirinajst dnij pred porodom in štirinajst dnij za porodom pri slami t. j. pičlo krmiljena. Zato kaže uže pred telitvijo kakih štirinajst dnij kravi pičlo, malo polagati, da je tako na vse pripravljena, kar bi jo utegnilo vsled poroda zadeti. Navadno pa delajo ravno narobe. Ko so nekaj časa slabo stregli breje kravi, začnejo naenkrat proti telitvi močno polagati, da bi zamujeno popravili in pouzročili, da bi krava veliko dojila. Nasledki temu so pa rado: telečja in pa mlečna

mrzlica, vnetje maternice in vimena, da miskatera žival pogine ali se tako pokvari, da ni ne za mleko pa ne za pleme.

Teletu se pusti prvo mleko od krave, ki je rumenkasto, gosto in žarko in se sploh mlezva imenuje. Ima v sebi to lastnost, da napravi teletu mehko čiščenje, da odpravi iz čreves teležo smolo in zabrani torej, da ta v živali vreti ali gnijiti ne začne. Da tedaj mlado tele prav vzrejamo, privoščiti mu moramo prve štiri tedne mleko od matere. V to svrhu puščamo tele k kravi, da samo sesa, ali pa je z mlekom napajamo iz posode, latvice ali vedrice. V prvem slučaju dajemo teletu na prostu, da zahaja k materi in sesa kolikor hoče. To je se več precej lehka reč, pa ima to sitnobo, da ni reda: kajti enkrat se tele preveč nasesa in pogreša potem dalje časa hrano in pijačo, drugič pa zopet nič ne sesa in mleko potem kravo tišči, ako je do čista ne izmolzemo. V drugem slučaju pa tele blizu matere za vrvico privežejo in ob določenih urah sesat spustijo. Sprva puščajo tele po šestkrat na dan k materi sesat, v drugem in tretjem tednu samo po štirikrat in štrem samo trikrat. Zaostalo mleko se čisto pomolze ali podoji. Tukaj je se več pravi red, vendar dela in truda je veliko. Zato svetujojo drugi, naj teleta namolzeno mleko in latvice pijejo. Pri tem ravnjanju spravijo tele hitro, ko je od krave bilo do čista oblizano, proč od nje, najbolje v drug hlev, da ne pride več z materjo v dotiko in se popolnem odstavi. Mleko nadojeno se vlije v latvico. Strežaj pokaže teletu prst iz mleka, tele misli da je prst kravji sesek in začne sesati ter kmalu okusi mleko in se tako precej navadi piti. Vsaki teden se daje na ta način teletu popiti prvi teden dva do tri litre na den in potem vsaki teden do štregata eden liter več.

(Konec prihodnjic.)

Gruške povrtnice.

III. Te so žlahtne gruševe sorte, ki večidel le v zavetnih legah, v krepki, globokoprstni in obdelani zemlji prosprevajo in se v visoka pa tudi pritlična debla vzrediti dajo. So večidel gruške namiznice prve vrste.

1. Gruška Bergamaščanka. (Winterbergamotte.) Ima okoli 30 raznih imen. Sad je debel, podolgovat, zelen. Meso je topljivo, zelo okusno in dišavno. Trgati se ne sme rano. Trpi do decembra in januarja. Je izvrsten zimski sad prve vrste. Drevo raste piramide podobno, je rodovitno, doseže srednjo velikost, zahteva pa dobro in obdelano zemljo in zavetno stališče, drugače postaja sad marogast in okamnel.

2. Gruška žolta Rimljanka. (Römische Winterbirne.) Razločuje se od prejšnje zelene le po žoltem in debelejšem sadu. Trpi

do decembra in januarja. Je izvrstna namizna gruška, ki je od zelene bolj obrnjana.

3. Gruška prižasta dinjka. (Mellonenbirne.) Razločuje se od zelene po žoltih prižah, ki se po dolgem sadu in po perji vlečejo. Sad je prežlahtnega okusa in dobrote, kakoršne je prejšnja sorta, trpi do novega leta. Izvrstno pritlično ne visoko drevo. Drevo ne vzraste preveč visoko in je, če vse v sadji, prava krasota na vrtu.

4. Gruška zelena maslenka. (Winterbutterbirne.) Ima celo kopo raznih imen. Razločuje se od zelene Bergamaščanke po belkasto-zelenem sadu, ki pa ni ravno preveč dišavnega okusa. Ima razraščene narazen štrleče veje. Vendar pa je prav dobra zimska gruška z maslovitim mesom prve vrste. Trpi do decembra. Drevo je srednje velikosti, obilno rodi in je bolj za sadovnjake, kakor pa na polje primerna.

(Konec prih.)

Sejmi. 16. marca: Zdole, 17. marca: Hollenegg, Lemberg, Cmerek, Rečica, Terbovlje, Podčetrtek.

Dopisi.

Iz Lembaha. (Vesela svečanost) se je v nedeljo dne 1. sušca t. l. vršila. Obče spoštovani g. Franc Robič, posestnik in župan v Lembahu, je s svojo blago ženo dne 23. februarja poroko obhajal. Ob tej priložnosti so svitli cesar njemu zarad raznih njegovih zaslug srebrni križec s krono milostljivo podelili. Preblagi njegovi otroci in prijatelji so pa žeeli in prosili, da se naj ta svečanost javno in slovesno obhaja. In tako se je tudi zgodilo. Gospodje učitelji so šolarje v petji pridno vadili in šolsko poslopje primerno okinčali. Po službi božji je veliko častilcev v Lembaru ostalo in se te redke svečanosti udeležilo. Ob 10. uri se pripelje gospod c. kr. okrajni glavar baron Heinrich, ki je v svoji celi paradni obleki v šolo stopil in zasluge g. Franca Robiča lepo razlagal v nemškem in slovenskem jeziku in sicer v slovenskem tako izvrstno, da smo se čudili in nas je močno razveselilo. Po govoru je glavar v imenu svetlega cesarja g. Robiču križec na prsa pripnjal. Odlikovani gospod se v kratkih milih besedah zahvalil za čast in prosi glavarja, ponižno zahvaloval naznaniti svitemu cesarju. Nadučitelj g. Rošker se v imenu sremskega odbora okrajnemu glavarju zahvalil, ki je odlikovanca svitemu cesarju priporočil. Pred in po govorih so otroci primerne pesme prav lepo peli, ki so potem od odlikovanega gospoda piti in jesti dobili. Pri skupnem obedi je g. Franc Robič v svoji ponižnosti večkrat omenil, da ni zaslužil tolike časti. Toda dobro vemo, da je vsakako vreden najvišjega odlikovanja in naj se

ga s svojo blago ženo veseli in raduje prav mnogo let!

Od Svičine. Dne 8. t. m. smo hladni zemlji izročili nježno truplo še ne celo 16letne deklice Zalike Bračkove; bila je pokojna zarad lepega vedenja in priljudnega obnašanja v obče znana in priljubljena, kar je njeni skoro velikanski pogreb zadostno pričal; nad tisoč ljudstva jo je k zadnjemu počitku spremljalo, milo slovo so domači pevci na njeni gomili zapeli. Pokojna je močno in precej dolgotrajno bolezen prebila in je revica brez previdenja umrla, ker nek Šteflič, kijo je vračil, menda ni nevarnosti bolezni poznal, ali pa do zadnjega prekrival, da ni bilo moči o pravem času po duhovnika poslati. Šteflič je baje nekdaj se v Gradci zdravilstva učil, toda skušenj ni napravil; vkljub temu tukaj okoli врачи in мазари, dasiravno do tega pravice nima; nekterekrati mu je bolenik brez spovedi umrl. On obiskuje ne le bolenike, ampak tudi zdrave ljudi, kteri kaj vina imajo, ker je dobro izurjen pivec. Pri takih priložnostih rad ljudi nagovarja zoper duhovnike, pobira udov za nemški šulverein in liberalni bauernverein, kteregega „manšeter“ je on. Ravno sedaj rogovili zoper tukajšnjo cerkveno vbožnico, ter občane nagovarja, naj tirjajo, da se vbožnica cerkvi odvzame in občinam da. Misli Šteflič kedaj občinam na skledo priti? Poprej

je tukaj blag mir vladal, a sedaj, odkar je Šteflič semkaj prišel, je vse nekako razdraženo, da ljudje sami ne vedo prav — zakaj? Tukajšnje zdravniške razmere so sila žalostne. Kdor noče Šteflič, more pa brez zdravniške pomoći ozdraviti ali umreti; ljudje so v obče vbogi ter si daljenega zdravnika oskrbeti ne morejo; veliko jih tukaj vsako leto umerje v najboljših letih, ki bi se morda bili še smrti rešili, ako bi o pravem času pomoč blizo bila. Čudno res je, da dотični gospodje v Mariboru nič ne vejo o naših zdravniških neprilikah!

Od Dravinje. (Slovenska posojilnica) v Makolah razvija se prav ugodno. Koncem februvarja dopolnila je pet mesecev svojega poslovanja, ter šteje sedaj ravno stotino društvenikov s 135 uplačanimi deleži. Posojil dala je 99 zadružljjanom 9681 fl., hranilnih vlog sprejela 5748 fl., vseh prejemkov imela 12975 fl. 22 kr., a izdatkov 11917 fl. 28 kr., torej vsega prometa 24892 fl. 50 kr. Nasprotniki nemčurji sila lajajo in lažejo ter ljudstvo plašijo in strašijo, toda vse to nas prav malo moti; pol leta še, pa bodo vsi obmolknili, ko se bojo prepričali, da je vendorle popolna resnica, kar se jim je dozdevalo celo nemogoča stvar! Trdna volja in pa neupogljivi pogum, ki se ovir, težav, dela in skrbij za vsestranski napredok milega slovenskega naroda ne boji, to so žlahne reči, ki veliko premorejo. Bog nam daj srečo, naši ljubi prijatli in sosedje pa svojo pomoč!

Iz Celjske okolice. Pisma celjskega magistrata kažejo, da so leta 1809 Francozi pod poveljstvom generalov Makdonalda in Marmonta v Celji samem, posebno pa po vseh okolo mesta silno plenili in da so škode napravili: v Gaberjah 4676 fl. 6 kr., na Spodnji Hudinji 2106 fl. 10 kr., Gornji Hudinji 2483 fl. Lavi 2319 fl. 30 kr., Ložnici 1920 fl., Babnem 1274 fl., Medlogu 621 fl., Ostrožnem 517 fl., Bregu 1095 fl. 15 kr., Šmiklavški okolici 550 fl. 48 kr., Lisah 718 fl., za Gradom 1748 fl., v Zavodni 4052 fl. 42 kr. vkljup 24.081 fl. 31 kr. Ta iznesek bo najbrže razumljen v bankoveteljnih. Ako še tota francoska škoda ni povrnena, česar pisec teh vrstic ne ve, tedaj bi celjska okolica imela zdaj iz deželne kase v Gradci za imenovane škode dobiti 2408 fl. 13 kr. zdajnih denarjev, ker se vračuje za 100 fl. v bankoceteljnih 10 fl. avstrijanske veljave. Pošestniki v celjski okolici naj poiščejo pisma, iz katerih se vidi, da so kaj dajali Francozom. Ako kateri ima kak izkaz, da so njegovi predniki kaj doplačevali k narodnemu posojilu (National-, Zwangsanlehen), tedaj naj pa to naprej spravi. To so tako imenovani „Kassen-scheini“. Za vse to se je treba zglasiti do konca junija 1885. — Radovedni smo, kako bo mogočni zastop občine celjske okolice svoje občane v toti reči podpiral.

Iz Ptuja. (Novo društvo „Pozor“.) Drugač t. m. ustanovili smo si tu katoliško slov. politično društvo „Pozor“. Slovenci imamo za naše malo število primerno dosti društev in se ni čuditi, ako slabo vsprevajo. Moram tedaj povedati, zakaj smo si ustanovili „Pozor“. Kadar je znano, se „Čitalnice“ ne smejo s politiko pečati, da njim je to po pravilih zabranjeno. Ako bi se tedaj tudi tam kdo spozabil in se kot čitalničar podal na politično polje, bi nam čitalnico kar zaprli, društvo razgnali in zgubili bi vse imetje, tedaj tudi „Narodni dom.“ To bi se tem hitreje in tem gotoveje zgodilo, ker so nam nekteri gospodje jako naklonjeni, kendar nam morejo škodovati. Imen mi ni treba navajati, ker njih vsak izmed nas dobro pozna, posebno od one dobe, ko smo prosili za podeletev koncesije in se ti gospodje niso niti golih lažij izogibali. Poštenost in značaj pač niso lastnosti vsaktega!

Čitalnico moramo tudi zarad nje starosti čuvati in zarad važnosti, katero ima za vse ptujski okraj. Na drugi strani pa se moramo vendar s politiko pečati, ker bi ta posel naši nasprotniki za nas slabo oskrbovali, kakor nas skušnja uči. Vrh tega se nam bode za bodočo državno zborsko volitev in druge poznejše pravljati, sem ter tja treba je skleniti kako resolucijo, odposlati kako peticijo, — ker sicer gospodje mislij, da smo z vsem zadovoljni, kar nam vržejo, ali da tudi tega ne tirjamo,

kar nam gre, česa pa nam ne dajo, itd. Mi tedaj nismo društvo ustanovili, da cepimo moči, da zaviramo delovanje „Slovenskega društva v Mariboru“, ampak da imamo sredstvo, s kojim se moremo postavnim potem boriti in potegovati za naše državljanke pravice vsaki čas in povsodi tam, kjer njim nevarnost preti, kjer nam njih naravnost odrekajo ali njih skrunijo. Zatorej ima društvo pravico zborovati v Ptuj in izven Ptuja in bode za časa volitev z Marioborskim lehko delo si delilo. Društvo ima sledeči odbor: g. dr. Jak. Ploj, predsednik, g. dr. Franc Jurtela, podpredsed., g. dr. Jož. Čuček, blagajnik, g. Jož. Jerman, dr. Vekoslav Herman, Miha Brencič in župnik Jak. Trstenjak odborniki. Vsak društvenik plačuje mesečnine 10 kr., ki pa se more na prošnjo ali vsled posebnih razlogov znižati ali celo odpustiti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf je obiskal staroslavni Damask v Siriji, se vrnil v Bairut, prepeljal v Ciper, od tod v Makri in naposled h Grkom v Atene. Greški listi pripomorejo zvezo z Avstrijo proti Srbom in Bolgarom na Balkanskem poluotoku. — Zbor avstrijskih škofov na Dunaji je dokončan; kakšnih uspehov bo imel, to sedaj ni jasno. — Napadi nemških liberalcev v državnem zboru so na ministre, konservativne in slovenske poslance tako surovi in blatni, da vendar vsak pošten domoljub sprevideti mora: te svojadi ni mogoče pustiti h krmilu, ona hoče ali brezobzirno v Avstriji vse strahovati in teptati ali jo raztrgati. Lažnjivo jamra, da Nemci silno trpijo, zvijačno trdeč, da razven liberalcev drugih Nemcev ni. Toda nemški konservativci Kathrein in Greuter so jim krinko z lica potegnoli rekoč, da liberalci niso edini in pravi zastopniki avstrijskih Nemcev, dalje da je treba v Avstriji složnosti in pravičnosti do vseh narodov, torej tudi slovanskih. „Vi liberalci, djal je, pozdravljate nesrečo Avstrije pred Kraljevim Gradejem, kder so Prajzi nas premagali, kot začetek svojemu strahovanju Avstrije, jaz in moji nemški tovarši to grajamo, mi hočemo nedovisno Avstrijo, kder bo svoboda in pravica se priznavala vsem narodom“. Govor naredil je velikansk utis; naši poslanci, česki in poljski in se več v prvej vrsti nemško-konservativni so mu čestitali! Ministerstvo je predložilo črtež nove colninske ali carinske postave, da se colnina proti Nemčiji in Franciji znatno povzviša, ker ste ti dve državi sklenole colnino povekšati našemu zrnju, moki, lesu itd. kar bi nam 109 milijonov škode naredilo vsako leto. — Profesor dr. Müller je postal naslednik Liniškemu škofu Rudigierju, čeravno je liberalni

minister Konrad baje nasprotoval. Novi škof je trdno konservativen in značajen, pobožen in učen mož. — V Istriji so Italijani Hrovate naščuvali zoper Hrovate v Kastavi, kakor slov. bistriški nemčurji lani Pohorce. Grdo razsajajo tam Hrovati soper sam sebe. — Vogerski državni zbor je sklenol železnico zgraditi od Barča v Požego. — Skupno ministerstvo patirja stavljenje železnice v Bosni od Doba nad Tuzlo do Semin-Hana.

Vnanje države. Italijani so malo splašeni zaradi tega, da so Turkom pograbili nekaj mest ob Rudečem morji, ker razven Angležev jim tega nihče ne privošči. Sicer so pa strašno zadolženi, državni dolg znaša 12000 milijonov lir, čeravno so vse cerkveno premoženje vzeli. — Francozi so Kitajce zopet pretepli in se polastili mesta Tujen-Kvangu, ki velja kot vrata v Kitajsko. — Bismarck je svojega sina poslal v London in sedaj pravijo, da so se Angleži in Nemci porazumeli. Nemci prajzovski štejejo 6 milijonov nemških ljudi, te strašno tlačijo in ponemčujejo; najhuje se godi ubogim Poljakom. — Rusi obhajajo za-se dne 6. aprila tisočletnico Metodovo ter ne pridejo v Velehrad. Proti Heratu v Afganistanu bližajo se ruski vojaki čedalje bolj. Angleži so vsled tega hudo iznemirjeni in zbirajo 70000 mož in 60 kanonov v Afganistanu. — Vendar pred svetom delajo se Rusi in Angleži, kakor da jim ni za krvave prepire. Pred Mahdijem pomaknili so se Angleži res uže v Dongalo, vendar le bolj zaradi sedanje silne vročine, do jeseni hočejo železnico potegnoti od Suakima naprej in potem 12000 vojakov proti Mahdiju poslati, da ga uničijo. Od juga bi imeli od Masove nad Kasalo prisotni Italijani. — Irci so sklenoli Mahdiju iz Amerike doposlati več tisoč dobro orožanih mož v pomoč zoper Angleže. — Rumunskim katoličanom je umrl na Dunaji velezaslužni nadškof Paoli, ki je stoloval v Bukareštu. — Serbi nagibajo se čedalje bolj na rusko stran želeč pograbit Makedonijo, katero si tudi Bulgari svojijo. — Sin serbskega prvega osvoboditelja, Črnega Jurija, knez Aleksander umira v prognanstvu v Temesvaru; vsi trije njegovi sinji prihiteli so k njemu. Mož je 79 let star. — Črnogorski knez dela velike priprave, da vsprejme dostojo visoka gosta cesarjeviča Rudolfa in nadvojvodinjo Štefanijo, ki prideta kmalu v Cetinje.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Metod, apostol Slovanov.

VI. Moravska bila je še toliko krepka, da je vsiljeni nemški jarem mogla otresti. L. 871. vzdigne se ves narod proti Nemcem. Vodi ga Svojmir, iz kraljevske rodbine. Prisiljen od

rojakov sleče meniško halino in v roko Bogu posvečeno vzame britki meč za svobodo naroda svojega. Kmalu je sovražnik premagan, le nemški grofi držijo se v nekaterih trdnih gradih. V tej stiski pošlje Karlman po Svetopolka v Regensburg, kder ga mahoma iz ječe izvlečejo, nedolžnega proglasijo in k nemškej vojski pošljejo, da jej pomaga zoper lastne rojake. Toda kri ni voda. Sklene maščevati se V trdej noči zapusti nemški tabor pred Devinom in hiti k svojim v trdujavu ter jím razodene svoj naklep. Ob prvem svitanji jutranje zore mahuejo gosta krdela slovaških junakov na iznenadene Nemce ter jih posekajo do zadnjega moža. Moravsko je osvobodil Svetopolk, ki jo je poprej v nesrečo pahnol, in tako popravil poprejšnjo sramoto. Hvaležno ljudstvo pozdravi ga kot svojega kralja.

Srditi Nemci zaženejo se iz nova l. 872 v Moravsko. Svetopolk se jim umika. Ko jih dosta daleč zvabi v deželo, odpošlje močno krdevo Nemcem za hrbet, in poseka za varstvo brodovja ob Donavu zaostalo vojsko. Vse brodovje zapleni in škof Pasavski komaj živ uide. Sedaj zapusti Karlman Moravsko in sklene l. 874 mir s Svetopolkom po dolgotrajnih poganjanjih v Forchheimu na Nemškem.

Med tem izvē Hadrijanov naslednik, papež Janez VIII., kako so nemški škofje Metoda v kajho zaprli. Tako jím piše ostro, jih pokara in ukaže panonskega nadškofa izpustiti, če ne, bodo izobčeni. To pomaga, Metoda izpustijo l. 873 pa tudi vsi trije nemški škofje: Adalvin, Hano in Hermanih zaporedom umerjejo.

Apostol Slovanov, sedaj venčan z mučenško krono, vrne se k svojemu Kocelju v Blatograd. Papež Janez VIII. naloži mu skrbeti za Srbe in Hrvate in Karlmanu naroči naj ga podpira. Toda slednji v tej reči ni pokoren papežu in pomaga nemškej duhovščini. Postarani Kocelj se tudi ne upa Metoda krepkeje podpirati in tako je slednji l. 874 rad odšel v Moravsko, kamor ga je bil Svetopolk pozval.

L. 877 je pisal papež Janez VIII. iz Ravene še Kocelju, naj ne trpi mnogoženstva. Zatem pa ni več govora o tem slovenskem knezu. Bržcas je kmalu potem umrl, star in brez moškega zaroda. Zapadnji del njegove knježevine so Nemci združili s Karantanijo, kder je kot vojvoda vladal Karlmanov sin, silni Arnulf, nezakonski sin Karlmana in Slovenke, lepe Luitswinde. Ta osnuje mej Dravo in Savo novo grofijo Dudleipo, kojej glavno mesto je Ptuj, zapovednik pa knez Braclav, popolnem vdan Nemcem in nemškej duhovščini. Ta je slovensko službo božjo povsod zopet zatrla in Salcburškim nadškofom pomagala do prejšnje veljave. Adalvinov naslednik nadškof Ditmar se je vze l. 874 upal v Ptuj, kder je grofu Gozvinu posvetil novo cerkev. Ob enem so se Srbi

poprijeli Dukljanske nadškofije in tako je razpala Metodova nadškofija Sirmijsko-panonska in staroslovensko bogoslužje preneha v teh pokrajinah.

V Moravsko vzame Metod seboj vse svoje slovenske duhovnike, med njimi so nam po imenih znani: Gorazd, Klement, Naum, Sava, Angelar. Stoluje pa v sedanjem selu: „Staro mesto“ pri Uherškem Hradištu ne daleč od denešnjega Velehrada. Vrlo pomaga Svetopolku slovansko državo krepiti tudi v cerkvenem, verskem smislu. Na vse strani širi uspešno nauk Kristusov in krsti českega vojvoda Borivoja, Svetopolkovega svaka, ko je ta na Velehrad došel. Drugo leto gre sam na Česko, krsti ondi Borivojevo ženo, Ludmilo, prvo svetnico česko, in 30 českih velikašev l. 878.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 12. Knez šaljivec sreča nekotrat voziček, na katerem sta dva brata sedela, vlekel ju je pa vpreženi osel. Šaljivec stopi bliže in vpraša: no, vi osli, kam se peljate? Eden izmej bratov mu pa hitro odvrne: „mimo četrtega“, namreč -- osla!

Razne stvari.

(Občni zbor) obhaja konjerejsko in kmetijsko društvo v Gradci dne 16. in 17. t. m. prvo popoludne ob $4\frac{1}{2}$ uri v gostilni: „Elefant“.

(Upokojen) je g. Ivan Stuhec, deželne sodnije svetovalec v Celji po več nego 40letnem službovanji. Bil je vselej zvest Slovenec in slovel kot pravičen sodnik.

(Umrli) je zadnji velepridne slovenske rodbine Potočinove, mladi, nadepolni, učeni, bogati Potočin v Zidanem mostu. Bil je prijatelj rajnima Tomšiču in Jurčiču. V 4 letih je smrt pobrala očeta Potočina in obadva sina. Tudi iz Ljubljane poročajo nekaj podobnega, kder je umrl Viktor Smole, zadnji potomec And. Smoleta, katerega je Prešeren v divnej pesmi proslavil.

(Groznanesreča) zgodila se je v premogovih jamah Karvinskih grofa Lariša v Šleziji. Plin se je vnel in od 123 delavcev 105 usmrtil.

(Za šulverein) so darovali šulvereinovci v Prevaljah 4 fl., rogački 50 fl., katerih bi domača deca krvavo potrebovala. V Tagespošti pa stojijo zraven šulvereinarjev v Stuttgartu na Švabskem. Kedaj bo jih pa pamet srečala?

(Judov) mora v Gradei uže precej biti, ker jim v „Tagespošti“ za velikonočne praznike ponujajo: mazoth, t. j. opresne kruhe.

(Dalmatinsko vino) podjetnik Dumičič skrbno prodava ter ima podružnice na Dunaji dve, zatem v Mariboru, Linci, Celovci, Ljub-

ljaui in Trstu. Vinotržno avstrijsko zadrugo snuje grof Belrupt. V odboru sta tudi mari-borski dr. Mullé pa Rihard plem. Kodolič v Radgoni.

(Pogorel) je mlin na Dravi J. Ribičev blizu Središča.

(V Brašlovcah) so razkačeni fantje krčmarju Einuhlu vse potrupali.

(Umrl) je č. g. Anton Gabrič, zlatomešnik, bivši župnik pri sv. Petru v Medvedovem selu in Stopercah, 81 let star; pogreb jutri ob 4. uri popoludne v Rogaci.

(Celovski: Kres) objavil je v 3. zvezku zopet prav lepih sestavkov iz peresa spretnih pisateljev: Pavlina Pajkova, A. Funtek, dr. Stojan, Mirko, Mat. Valjavec, J. Scheinigg, J. Pajk, dr. Fajgelj. Davorin Trstenjak, J. Steklasa, in dr. Sket. Kres velja 2 fl. za pol leta.

(V pokoj) gre državni pravnik g. Duller v Celji. Z Bogom!

(Konjice zapustil) je zdravnik dr. Premšak. Nemškutarji bodo žalovali pa preveč gotovo tudi ne!

(V okrajni odbor celjski) je izvoljen nekov Mathes. No, tega je še treba bilo.

(Tagespošta) poroča o nesrečnem učitelji Stergarji pod naslovom: (Aus einer slovenischen Volksschule). Vsak čuti zasramovanje Slovencev. Šrbljava gračanka pozablja, da se podligh ljudij v vsakem narodu nahaja in lehko bi jej pod nos postavili „die deutsche Schule“ iz gorenjega Štajerja, iz katerega je do sedaj največ skruniteljev dece prišlo pred porotnike.

(Šmarijska občina) prosi ministra Pražaka, naj bi sodnijska adjunkta Rothschedel in Wagner k Nemcem bila prestavljena, ker uže toliko za nemštvo gorita in kakor „vahtere“ trdi, tudi trpita. Slovenci bi ju zelo lehko pogrešali.

(Varaždinski glasnik) izhaja vsaki petek v tiskarni J. B. Štiflerja in stane 3 fl. na leto. Namenjen je prostemu ljudstvu v pouk.

(Celjskemu Glantschniggu v pouk), ker vpraša, zakaj je č. g. dr. Šuc nič-vrednega skrunitelja 32 deklic, Stergarja, puštil za učitelja v Pogorje. No, dr. Šuc je se protivil temu in uže davno tirjal postopati zoper ovrega učitelja, a bilo je zastonj. Stergar sploh ni bil naše gore list. Nekdaj je uredoval liberalni listič: „Tednik“ in ropotal zoper mešnike, spisal brožurico zoper sv. vero, na Dunaji bil na 16 mesecev obsojen zaradi nesramnega življenja. Vkljub temu se mu je še nekde dovolilo, da je na nekem učiteljišči izdelal potrebitno izkušnjo in postal učitelj. Tako je bilo! Nevedne poučiti je dobro delo!

Podgorčan.

(Prihodnja številka) Slov. Gospodarja izide v sredo 18. t. m.

(Listič uredništva.) G. Ogorevec v P. hvala lepa, objavimo v Gosp. prilogi, prosimo večkrat kaj. Dopisi iz Čadrama, Ožbalta itd. prihodnjič ali prilično.

Lotrijne številke:

V Gradei 7. marca 1885: 78, 70, 40, 25, 39

Na Dunaji " 44, 41, 16, 58, 72

Prihodnje srečkanje 21. marca 1885.

Učiteljska služba

se na enorazredni v IV. plačilni vrsti stoječi ljudski šoli na Ščavnici definitivno odda.

V nemškem in slovenskem jeziku v govoru in pisavi popolnoma zmožni prositelji vložijo naj svoje prošnje po predpisanim poto do konca aprila t. l. pri krajnem šolskem svetu na Ščavnici pošta Radgonska.

Okraini šolski svet gornje Radgone
dne 5. marca 1885.

1-2

Predsednik.

Učenec za trgovstvo.

Deček z dobrimi šolskimi spričevali, se v moji prodajalnici mešanega blaga takoj vzame za učenca.

Karl Kristan,
1-4 trgovec v Ponkvi.

Seminar.

Vsake vrste detelje, travnega, poljskega, vrtnega in več sort cvetličnega semena potem sadnje in gozdne peške priporoča

M. Berdajs,
1-2 v Mariboru.

V Jan. Leon-ovi tiskarni
je izšla:

„Ljudska knjižnica“.

V. snopič, ki obsega 4 tiskane pole je prinesel četiri prav mične pripovedi.

„Ljudska knjižnica“ velja za četrtna leta 48 kr., za pol leta 90 kr., za celo leto 1 fl. 70 kr.

• Pojedini snopiči veljajo 6 kr. s poštnino vred 8 kr.

VI. snopič izide v prvi polovici tega meseca.

Naznanilo.

2000 breskvinih dreves narboljše vrste do metra visokih, prodaja manjše po 1 kraje, večje po 2 krajcarja

Martin Žnidar

(Jakopič)

2—2 posestnik v Košnici pri Celji.

Pri J. Leonu v Marib., šolska ulica št. 2 se dobiv sled. knjige:

Pot v nebesa.

Molitvena knjiga za tretjerednike, spisal č. o. Nikolaj Meznarič, frančiškan v Mariboru.

Ta knjiga ima vse vrsti molitev in požnosti za vse ljudi, kakor tudi za tretjerednike. — Cena ji je v usnji vezani samo 80 kr. po pošti 90 kr.

Zgodovina

štajerskih Slovencev. Spisal Ivan Lapajne, ravnatelj in c. kr. šolski nadzornik v Krškem.

Stane vezana fl. 1.20, po pošti fl. 1.30.

Ljudska knjižnica

I., II., III., IV. in V. snopič. Cena enega snopiča 6 kr.

Hiša v Mariboru na prodaj.

Pritlična hiša štev. 10. v ulici Blumengasse se proda z vrtom in veliko njivo red. Več se izve v hiši štev. 26. Tegethoffstrasse.

Kupiti želi

lepega. pravega voska čebelskega po najboljšej ceni

Franc Gert,
medičar in svečar
v Mariboru.

2—4

Oznanilo.

Posojilnica v Slatini ima svoj občni zbor dne 19. t. m. ob $\frac{1}{2}3$. uri v svoji pisarnici, s sledenim dnevnim redom:

1. Potrjenje polletnega računa;
2. Izvolitev načelstva in pregledovalstva;
2. Posamezni predlogi.

Načelstvo.

Livarna,
Badgasse Nr. 9,
blizu sl. cerkve.

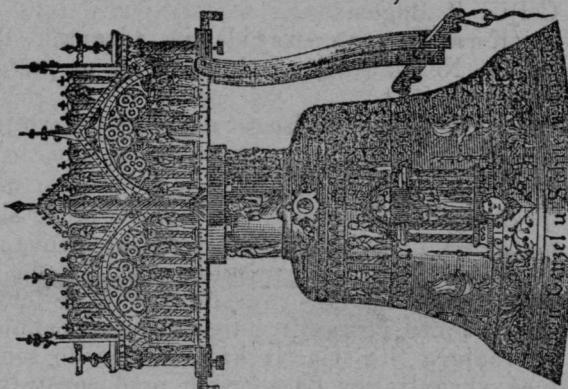

c. kr. privil.

Šterilnih priznajil
za zlite zvonove
je priredjenih za
ogled.

zvonarna in livarna

**g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,**

zliva posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pregibnimi kronami (ki se naj ne jemijojo za navadne debele, lite tečejo) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvoni, z jasnim in čistim glasom pod poroštrom; zvonove, ki se s starim nebi vjemajo, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takš, da se zelo lehk zvoni in v zvoniku nič ne trese.

Imam tudi harmonična zvonila ali zvončke na prodaj!

Spričalo.

Firma **Denzel-novi sinovi v Mariboru** je letos (1884) za Poličane na spodnjem Štajerskem, štiri nove zvonove, kateri okoli 63 centov tehtajo, izlila in tiste ne le samo po zvunanjih slikah, temveč tudi po obranem, harmoničnem in prav glasnom peji tako umetno in izvrstno izdelala, da podpisani to firmo vsem, posčeno pa čestitim cerkvenim predstojnikom vsakojako priporočati smejo.

Cerkveno predstojništvo v Poličanah,

dne sv. Lukeža 1884.

Benedikt Jury, župnik.
Štefan Detiček, l. r., Jožef Detiček, l. r.,
cerkvena ključarja.

Ednajsto letno poročilo in račun

družbe duhovnikov Lavantinske škofije za leto 1884.

Leto 1884, s katerim je doteckla 4. triletna doba društvenega poslovanja, bilo je za družbo po vsem povoljno.

Koncem 1. 1883 je družba štela 251 udov. V teku l. 1884 jih je umrlo 6, pristopilo pa 16, namreč vseh 12 bogoslovcev 4. leta in duhovniki že v službi stoeči. Družba šteje tedaj koncem l. 1884 261 udov.

Zmed umrlih so vplačali čč. gg.: Anton Zuža, nadžupnik na Laškem, enkrat za vselej 100 fl.; — Juri Urbas, župnik v Šmarjeti na Pesnici enkrat za vselej 70 gl.; — Josip Divjak, župnik pri sv. Ani 41 gl.; — Ivan Vrabl, kaplan, 11 gl.; — Juri Cobelj, deficent 62 gl.; — Fran Juvančič, dekan v Novi cerkvi 66 gl.; Izmed umrlih je edini dolgo boleni Juri Cobelj prejel petkrat podporo.

Podpora je prejelo 36 družbenikov, dosihmal največa število; in razdelilo se je 2193 gl., dosihmal največa svota.

Milostljivi knez in škof so iz svoje ustanove obdarovali:

1 po	75 gld.
1 "	50 "
1 "	40 "
1 "	38 "
5 " 30 gld.	150 "
1 "	25 "
1 "	20 "
1 "	16 "
12	skup . . . 413 gld.

Odbor je podporo določil:

5 po 100 gld.	500 gld.
8 " 80 "	640 "
3 " 70 "	210 "
4 " 60 "	240 "
3 " 50 "	150 "
1 "	40 "
24	skup . . . 1780 gld.

Tedaj 36 obdarovanih s 2193 gld.

Naraščaj ustanovnega premoženja je bil sledeči:

Pravilno porabljivih dohodkov je družba imela 2.513 gld. 03 kr.

Od teh dohodkov je potrosila za podpore in

druge tekoče potrebe . . . . . 2.448 gld. 13 kr.

Tedaj je prihranila . . . . . 64 gld. 90 kr.

Prenesek . . . . . 64 gld. 90 kr.

20. marca je družba prejela dedščino po pokojnem Škalskem župniku Ivanu Pražen, namreč 6. del proste zapuščine, in sicer 769 gld. Vrh tega še volilo istega župnika po 3000 gld., kojega obresti pa do smrti vživa njegova bivša hišnja; tedaj za vsem. . . . . 3.769 gld. — kr.

Po odbitem desetku 375 gld. 90 kr. in drugih potroških 11 gld., skupaj . . . . . 386 gld. 90 kr.

ostane družbi . . . . . 3.382 „ 10 „

24. decembra je došlo volilo pokojnega Velikonedeljskega dekana in redovnika nemškega reda, Matije Fric, in sicer brez vseh potroškov po 500 „ — „
In vplačana ustanovnina znaša . . . . . 300 „ — „

Ustanovno premoženje se je tedaj v dejanski veljavni pomnožilo za . . . . . 4.247 „ — „

Ali kakor račun kaže, v imenski veljavni za 5000 gld. v davka prostih 5% drž. obligacijah, za ktere se je potrosilo 4.777 gld. s pomočjo gotovega računskega ostanka l. 1883.

Gledé na sledeči račun bo družba l. 1885 porabljenih dohodkov imela okoli 2700 gld., ki se bodo pa zmanjšali deloma po letnem vžitku iz Pražnovega volila po 135 gld. 75 kr.. deloma po zidanji društvenega hrama v Dobrnskih toplicah.

Odbor ima namreč že od leta 1879 sem nalogu občnega zбора, pridobiti kako primerno posestvo, naj bi ne bila vsa vstanovnina skoraj edino le v državnih listinah založena. Ker pa pri sedanjih nepovoljnih gospodarskih razmerah polja in vinske gorice ne obetajo haska, je odbor izvršitev naloge od leta do leta odlagal. Še le l. 1884 mu je došla ponudba, po njegovi misli namenu družbe vsestransko primerna.

Po raznih škofijah namreč ali že imajo, ali si, kakor ravno zdaj na Moravskem, prizadavajo, zgraditi na zdravih krajih zavode za bolene in bolehne, ali po hudih boleznih miru in krepčalnega zraka potrebne duhovnike. Dobrnske toplice se po zdravnikih jako priporočajo ne le zavoljo kopelj, ampak še bolj zavoljo vlažnega in milega zraka v mirnem go-ratem zavetji.

Z ozirom na vgodne zdravniške razmere je č. g. Dobrnski župnik, dékan Karol Gajšek, odboru stavlil predlog, družbi brezplačno prepustiti za tak hram jako primerno, njemu lastno selišče z lesom in za vrt pripravnim pašnikom blizo cerkve in z razgledom proti toplicam, vsega skupaj okoli 1000 □sežnjev, ktero posestvo je pred kratkimi leti grof Mensdorf, kupil za 650 fl. pa ga pozneje g. župniku prodal. Vrh tega je ponudil g. dekan že predjeno stavbarsko gradivo po jako znižani ceni, ter obljudil delo nadzoravati, da se cenó in pošteno dovrši. Odbor je v seji dne 20. novbr. 1884 ponudbo sprejel in vkrenil prepis posestva na ime družbe duhovnikov. Te dni se bode delo začelo po načrtu, v odboru odobrenem.

Hram bode imel 7 sob za goste in 1 za strežnico; kuhinjo, klet in druge potrebne prostore. Tako bo družbenikom tukaj za nekoliko časa dati primerno stanovanje ali namestu ali poleg podpore. Izbe pa od družbe nepotrebovane se bodo po dekanovi izkušnji prav lehko oddajale, ker mnogi gostje bolj taho in mirno stanovanje ljubijo, kakor ga v velikem topliskem hramu nahajajo. Za slučaj oddaje vseh prostorov bo hram po dekanovi cenitvi lehko dajal 300 gld. čistih letnih dohodkov, ter primerno obrestoval v njem za-loženi kapital.

Bodi g. dekanu za dar, ponudbo in skrb s tem izrečena društvena zahvala.

Druga odborova seja se bode vršila mesca julija, tretja pa mesca novembra.

In ker je 4. doba 3letnega poslovanja doteckla, se razpiše ob onem po §. 20. dr. prav. občni zbor za den 14. aprila, ob 10 uri predpoldnem v kn. šk. pisarni, pri katerem se bo volil novi društveni odbor.

Pregled dohodkov in potroškov.

I. Dohodki:

Premoženje koncem 1. 1883			
Obresti državnih obligacij	46.508	—	1.645 06
Obresti zasebn. obl. in začasnih hrani. vlog	—	—	2.026 40
Agio pri obrestih zlate velj.	—	—	199 23
Po družbenikih vplačana ustanovnina	—	—	140 40
" letnina	—	—	300 —
Volilo pokojnega župnika Ivana Pražen	—	—	147 —
" dekana Matije Fric	—	—	3.769 —
5 % davkaprostih 5% drž. obl. a) 1000 gld.	—	—	500 —
	skup	5.000	—
		51.508	—

Založnina		Gotovina	
fl.	kr.	fl.	kr.
46.508	—	1.645	06
—	—	2.026	40
—	—	199	23
—	—	140	40
—	—	300	—
—	—	147	—
—	—	3.769	—
—	—	500	—
5.000	—	—	—
skup	51.508	—	8.727 09

II. Potroški:

Podpore družbenikom izplačane			
Nakup 5 % davkaprost. 5% obl. po 1000 gld.	—	—	2.193 —
Do dne nakupa teh obl. že natekle obresti	—	—	4.777 —
Desetek od IV. Pražnovega volila	—	—	35 75
Drugi potroški zastran tega volila	—	—	375 90
Potroški zastran društva hrama na Dobrni	—	—	11 —
Vžitek Ani Zaplata od Pražn. volila	—	—	9 40
Za tisek lanskega računa	—	—	135 75
Za koleke	—	—	29 30
Poštnina	—	—	17 50
Popravilo društva blagajnice	—	—	2 78
Nagrade raznim služebnikom	—	—	2 90
	skupaj	—	10 —
Ako se od dohodkov odštejejo potroški	51.508	—	7.600 28
se kaže stanje premoženja koncem 1. 1884	—	—	8.727 09

Založnina		Gotovina	
fl.	kr.	fl.	kr.
—	—	2.193	—
—	—	4.777	—
—	—	35	75
—	—	375	90
—	—	11	—
—	—	9	40
—	—	135	75
—	—	29	30
—	—	17	50
—	—	2	78
—	—	2	90
—	—	10	—
skupaj	—	—	7.600 28
	51.508	—	8.727 09
	—	—	7.600 28
se kaže stanje premoženja koncem 1. 1884	51.508	—	1.126 81

Založnina se sestavlja:

1. Iz premoženja prejšnje družbe za "doslužene".	$\left\{ \begin{array}{l} \text{V Graški zastavnici} \quad 2.200 \text{ gld. -- kr.} \\ 1 \text{ drž. obl. srbr. velj.} \quad 10.000 \text{ " -- } \\ \text{skup . . .} \quad \text{12.200 gld. -- kr.} \end{array} \right.$
--	--

2. Iz ustanovnine milostljivega kneza in škofa	$\left\{ \begin{array}{l} 5 \text{ drž. obl. srebr. vel.} \\ \text{skup. . . . .} \quad 3.900 \text{ gld. -- kr.} \\ 1 \text{ drž. obl. pap. velj.} \quad 1.650 \text{ " -- } \\ \text{B. Ustanovnina leta 1880:} \\ 4 \text{ drž. obl. srbr. velj. a 1000 gld. = 4.000 gld.} \\ 3 \text{ " " " " a 100 " -- 300 " } \\ \text{skup . . .} \quad 9.850 \text{ gld. -- kr.} \\ 22.050 \text{ gld. -- kr.} \end{array} \right.$
--	--

	Prenesek . .	22.050 gld. — kr.
3. Iz novega družbenega premo- ženja	9 drž. obl. zlate velj. skup. .	18.000 gld.
	7 drž. obl. srbr. velj. skup. .	650 „
	6 drž. obl. pap. velj. skup. .	4.200 „
	5 drž. davkaprost. oblg. skup. .	5.000 „
	1 srečka drž. lot. l. 1860 . .	500 „
	3 zasebna dolžna pisma . .	1.108 „
		skup . .
		29.458 gld. — kr.
	Kar daje zgorej stoječih . .	51.508 gld. — kr.

Odbor družbe duhovnikov Lavantinske škofije

v Mariboru, dne 31. decembra 1884.

*Franc Kosar m. p.
predsednik.*

*Ignacij Orožen m. p.
denarničar.*

Račun sta 9. februarja 1885 pregledala in odobrila:

*Lovro Herg m. p.
kanonik.*

*Franc Ogradi m. p.
kanonik.*

